

Czym jest przestępstwo na tle nienawiści?

—

Każde przestępstwo popełnione przeciwko osobom, społeczeństwu, mieniu, które było motywowane uprzednimi negatywnymi postawami naruszciciela prawa (sprawcy), opartych na stereotypach lub uprzedzeniach, wobec przynależności rasowej, etnicznej, narodowej, religii, płci, orientacji seksualnej, wieku, statusu społecznego, niepełnosprawności, przekonań lub poglądów określonej osoby lub grupy osób są ogólnie klasyfikowane jako przestępstwo na tle nienawiści, które należy do specyficznej kategorii wykroczeń kryminalnych.

—

Motyw nienawiści może przejawiać się jako¹ :

- cecha kwalifikująca (tj. zabójstwo, ciężkie uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia popełnione z nienawiści);
- jako okoliczność obciążająca (tj. wszelki czyn przestępczy (np. kradzież, naruszenie porządku publicznego itp.) popełnione z nienawiści).

Przykład przestępstwa na tle nienawiści.

Osoba groziła kobiecie w ciąży, że ją „zamknie w bagażniku samochodu”, a jej męża, obywatela Irlandii pochodzenia indyjskiego nazwała „ciapatym”, kazała mu wrócić do swojego kraju, kilka razy go kopnęła. Osoba ta została skazana za naruszenie porządku publicznego i za przestępstwo na tle nienawiści. Kara – ograniczenie wolności przez 2 lata i 120 godzin prac społecznych;

Odpowiedzialność

Osoba, która popełniła przestępstwo na tle nienawiści, podlega odpowiedzialności karnej. Kara za przestępstwa na tle nienawiści zależy od rodzaju przestępstwa i okoliczności obciążających/łagodzących. Maksymalna kara za zabójstwo na tle nienawiści z wyżej podanych powodów jest kara dożywotniego pozbawienia wolności.

¹ Należy zauważyć, że w niektórych klasyfikacjach przestępstwo na tle nienawiści obejmuje też mowę nienawiści (hate speech). Niniejsza ulotka przedstawia definicję przestępstw na tle nienawiści określoną przez Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, zgodnie z którą mowa nienawiści jest rozróżniana od przestępstw na tle nienawiści. Więcej informacji na temat mowy nienawiści można znaleźć w ulotce EFHR „Mowa nienawiści” dostępnej pod adresem <http://efhr.eu/ulotki-efhr>.

Gdzie możesz się zwrócić, jeśli zostałeś ofiarą przestępstwa na tle nienawiści bądź byłeś świadkiem takiego przestępstwa?

- Zgłoś przestępstwo w najbliższym posterunku policji lub zadzwoń pod numer alarmowy 112;
- Ważne jest wskazać śledczemu, że przestępstwo zostało popełnione w celu wyrażenia nienawiści ze względu na wiek, płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, rasę, narodowość, język, pochodzenie, status społeczny, wiarę, przekonania lub poglądy.

Nazistowskie i komunistyczne symbole

Art. 524 Kodeksu Wykroczeń Administracyjnych Republiki Litewskiej (dalej - KWA) przewiduje odpowiedzialność administracyjną za rozpowszechnianie lub demonstrację symboli nazistowskich lub komunistycznych. Za rozpowszechnianie, wykorzystywanie podczas zgromadzeń czy innych masowych wydarzeniach lub inne demonstrowanie flagi lub herbu nazistowskich Niemiec, ZSRR oraz Litewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej, flag, symboli lub mundurów zawierających flagę lub herb nazistowskich Niemiec, ZSRR oraz Litewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej, symboli lub mundurów organizacji komunistycznych lub nazistowskich, flag lub symboli złożonych na podstawie flagi lub herbu nazistowskich Niemiec, ZSRR oraz Litewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej, nazistowskiej swastyki, nazistowskiego symbolu SS, radzieckiego sierpa i młota, symbolu czerwonej radzieckiej gwiazdy, obrazów przywódców partii niemieckich narodowych socjalistów lub komunistycznej partii ZSRR odpowiedzial-

nych za represje wobec mieszkańców Litwy, publiczne śpiewanie hymnu nazistowskich Niemiec, ZSRR oraz Litewskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej grozi grzywna w wysokości od 150 do 300 euro.

Właściwości

Właściwością przestępstw (zwłaszcza popełnionych w miejscach publicznych), których motywem jest nienawiść, jest ta okoliczność, że są popełniane przez grupę osób (zwykle ekstremistycznych przekonań i postaw), napady mogą być nie pojedyncze, powtarzać się.

Stosowanie przemocy fizycznej podczas popełniania przestępstwa z nienawiści wiąże się zazwyczaj z pobudek rasistowskich, a mianowicie - rasy ofiary, jej pochodzenia etnicznego, narodowości lub orientacji seksualnej.

Antysemityczne napady cechują się zniszczeniem mienia, własności, budynków sakralnych społeczności żydowskiej, im są swoiste akty wandalizmu, zapisy swastyk lub innych symboli wyrażających nienawiść, obraźliwych napisów, graffiti, znieważenie grobów przedstawicieli społeczności żydowskiej, innych publicznych miejsc szacunku.

Napady z nienawiści często są wyjątkowo obrażające, okrutne, zuchwałe, popełnione w miejscu publicznym, widoczne, a zatem

mające negatywny wpływ nie tylko na porządek publiczny, bezpieczeństwo publiczne, ale także często kształtują (lub mogą kształtować) nieuzasadnione negatywne nastawienie, negatywne postawy społeczeństwa wobec pewnych grup ludzi lub ich członków, prowokują, wzbudzają akty zemsty, masowe zakłócanie porządku lub ryzyko wystąpienia takich wydarzeń szkodliwych dla zgodnego układu społeczeństwa i wzajemnych relacji jego członków.

WWW.EFHR.EU

VŠĮ EUROPOS ŽMOGAUS TEISIŲ FONDAS (Europejska Fundacja Praw Człowieka)

ul. J. Dobkevičiaus 6, Wilno LT-02189

tel. +(370) 691 50 822

e-mail: efhr@efhr.eu

internetcalls: EFHR

skype: EFHR-LT

Godziny pracy:

poniedziałek- czwartek: 8:30 - 17:00

piątek: 8:30 - 16:00

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) oferuje nieodpłatną pomoc prawną ofiarom przestępstw na tle nienawiści. Aby uzyskać poradę lub pomoc, skontaktuj się z nami pod numerem +(370) 691 50 822 lub napisz na adres mailowy teise@efhr.eu, lub przybądź do siedziby Fundacji przy ul. J. Dobkevičiaus 6, Wilno.

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Wilnie